

PROGRAM ZA MLADE
GRADA VALPOVA ZA
RAZDOBLJE 2020. – 2025.

Sadržaj

Uvod	4
Metodologija izrade Programa za mlade Grada Valpova	5
1. Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja	6
1.1. Jačanje dostupnih kapaciteta formalnog obrazovanja	7
1.1.1. Popularizacija trogodišnjih strukovnih škola	7
1.1.2. Razvijanje i prilagodba programa stipendiranja učenika i studenata	8
1.2. Popularizacija profesionalnog osposobljavanja i usavršavanja u kontekstu cjeloživotnog učenja	9
1.2.1. Popularizacija cjeloživotnog učenja	10
2. Zapošljavanje i poduzetništvo	11
2.1. Povećanje mogućnosti za zapošljavanje mladih na području Grada Valpova	12
2.1.1. Informiranje poslodavaca o mjerama za zapošljavanje mladih	12
2.1.2. Umrežavanje poslodavaca i mladih koji traže posao	13
2.2. Popularizacija poduzetništva i samozapošljavanja kod mladih	14
2.2.1. Informiranje o mogućnostima poduzetništva i samozapošljavanja za mlade	14
3. Socijalna zaštita i uključenost	16
3.1. Osvješčivanje javnosti o problemu socijalne isključenosti mladih	17
3.1.1. Informiranje javnosti o predrasudama s kojima se susreću ranjive skupine mladih	17
3.1.2. Informiranje javnosti o mogućnostima uključivanja ranjivih skupina u društvo	17
3.2. Jačanje kapaciteta ustanova i udruga koje provode socijalne djelatnosti za rad s mladima kojima prijeti socijalna isključenost	18
3.2.1. Poticanje programa i projekata usmjerenih integraciji ranjivih skupina mladih u društvo	18
4. Zdravlje i zdravstvena zaštita	20
4.1. Omogućavanje veće dostupnosti informacija o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti za mlade	21
4.1.1. Stvaranje preduvjeta za osnivanje savjetovališta za mlade	22
4.2. Poticanje mladih na očuvanje zdravlja	22
4.2.1. Podizanje svijesti o važnosti mentalnog zdravlja mladih	23

4.2.2. Jačanje preventivnih programa s naglaskom na probleme s cigaretama, alkoholom, drogama i „modernim ovisnostima“	23
5. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu	25
5.1. Poticanje mladih na aktivno sudjelovanje.....	25
5.1.1. Osnaživanje i „popularizacija“ Savjeta mladih Grada Valpova	26
5.2. Jačanje udruga koje rade s mladima i njihova popularizacija	26
5.2.1. Informiranje mladih o udrugama koje rade s mladima na području Valpova	27
5.2.2. Poticanje programa i projekata udruga koje rade s mladima	27
6. Kultura i mladi	29
6.1. Popularizacija kulture kod mladih	30
6.1.1. Uključivanje mladih u osmišljavanje kulturnih programa i aktivnosti.....	30
6.1.2. Valpovačko ljeto mladih	31
6.2. Kvalitetnije provođenje slobodnog vremena mladih.....	31
6.2.1. Promoviranje dostupnih aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena.....	31
7. Mladi u europskom i globalnom okruženju	33
7.1. Razvijanje sustava potpore mladima te organizacijama mladih i za mlade za sudjelovanje u procesima donošenja odluka u Gradu Valpovu	33
ZAKLJUČAK	35
Prilog 1: Aktivnosti za mlade na području Grada Valpova za razdoblje 2020. – 2022.	36

Uvod

“Mladi su heterogena društvena skupina koju, s jedne strane, obilježava unutarnja socijalna raslojenost sukladna diferenciranosti društva kojem pripadaju a, s druge strane, neke zajedničke karakteristike po kojima se prepoznaju kao zasebna društvena skupina. To znači da uz generacijske specifičnosti koje mlade izdvajaju kao prepoznatljivu društvenu skupinu istodobno postoje unutargeneracijske razlike koje su povezane s različitim stupnjem individualne i socijalne zrelosti mladih, socijalnim porijeklom, tipovima socijalizacije, subkulturnim obilježjima i slično.” (Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. – 2017.).

Mladi pripadaju dobnoj skupini između 15. i 30. godine života, a prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na području Grada Valpova bilježi se 2 214 osoba u toj dobi, što čini 19,15% od ukupnog broja stanovništva na području Grada. Iz ovoga vidimo kako mladi čine velik dio populacije u Gradu. Baš iz tog razloga, a i zbog toga što mlade često nazivamo predstavnicima budućnosti, u njihov potencijal treba početi ulagati na vrijeme.

U sklopu projekta „Društveni centar u Valpovu“ izrađuje se Program za mlade Grada Valpova čiji je cilj unapređenje aktivnosti tijela državne uprave, javnih ustanova i jedinice lokalne samouprave koji svojim djelatnostima i nadležnosti pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života. Ovim programom rada biti će obuhvaćeno 7 područja:

- a) obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja
- b) zapošljavanje i poduzetništvo
- c) socijalna zaštita i uključivanje
- d) zdravlje i zdravstvena zaštita
- e) aktivno sudjelovanje mladih u društvu
- f) kultura i mladi
- g) mladi u europskom i globalnom okruženju

Metodologija izrade Programa za mlade Grada Valpova

Program za mlade Grada Valpova biti će izrađen sukladno Nacionalom programu za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategiji Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027.

Od samog početka, u izradu Programa za mlade Grada Valpova, uključeni su mladi s područja Grada Valpova te su svi ciljevi i mjere, koje se donose u Programu, u skladu s njihovim interesima i potrebama.

Za početak je izrađena online anketa u svrhu što bolje procjene interesa, mogućnosti i problema mladih u gradu Valpovu. Pitanjima u anketi obuhvaćeno je svih 7 područja koja će se obraditi u ovom Programu, a neka od njih su: Imaju li mladi u Valpovu mogućnosti za obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja?, Smatram da bi mladima u Valpovu, u pogledu mogućnosti za obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja, koristilo..., Jesu li mladi dobro informirani o mogućnostima za obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja?, Imaju li mladi u Valpovu mogućnosti za zapošljavanje?, Smatrate li da su programi formalnog obrazovanja dobro usklađeni s potrebama tržišta rada?, Smatrate li da su mladi uključeni u donošenje odluka na razini grada Valpova?, Kojim problemima bi trebala biti posvećena promocija zaštite zdravlja mladih na području grada Valpova?...

Održan je i sastanak na kojem je sudjelovao projektni tim zadužen za provedbu projekta „Društveni centar Valpovo“, predstavnici udruge „Karašicka republika“ (prijavitelji projekta) te predstavnici udruge „Revolucija“ (partneri u provedbi projekta). Obje udruge su udruge koje rade s mladima te su se sastanku pridružili i njihovi mladi članovi.

Na sastanku je odrađena detaljna analiza provedene ankete kojom su doneseni zaključci o stavu mladih s područja Grada Valpova o njihovim mogućnostima, zabilježeni su problemi mladih koji se na području Grada ističu kao najvažniji te se stekla jasnija vizija o potrebama i interesima mladih s područja Grada Valpova. Sudionici sastanka, nakon analize ankete, podijeljeni su u 7 manjih fokus grupa te je svaka grupa imala za zadatak raspraviti o jednom od područja koje će biti obuhvaćeno Programom rada za mlade Grada Valpova. Svi prisutni na sastanku unaprijed su obaviješteni o temi sastanka te temama fokus grupa kako bi se mogli pripremiti za raspravu.

Na temelju zaključaka donesenih na sastanku, određeni su ciljevi na kojima će se temeljiti program rada te, sukladno ciljevima, pripadajuće mjere i aktivnosti. Svi ciljevi i mjere biti će u skladu s ovlastima i mogućnostima lokalne samouprave.

1. Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja

Kao jedan od ciljeva Strategije Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. ističe se integracija i poboljšanje različitih oblika učenja čime će se mlade pripremiti za izazove života u 21. stoljeću koji se stalno mijenjaju, točnije „Obrazovanje je i dalje ključno za aktivno građanstvo, uključivo društvo i zapošljivost. Našu viziju obrazovanja za 21. stoljeće moramo stoga proširiti tako što ćemo se više usredotočiti na prenosive vještine, učenje usmjereno na učenike i neformalno obrazovanje kako bismo postigli istinski jednak i univerzalan pristup kvalitetnom učenju.“

“Republika Hrvatska prepoznaje obrazovanje kao ključ za dugoročnu društvenu stabilnost i ekonomski napredak te sadržajno i organizacijski inovira odgojno-obrazovni sustav s osloncem na koncept cjeloživotnog učenja koji omogućuje svakom pojedincu iz bilo koje dobne skupine stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja. Usko povezano s konceptom cjeloživotnog učenja jest usvajanje ključnih kompetencija koje predstavljaju prijenosni, višefunkcionalni skup znanja, vještina i stavova potrebnih svakom pojedincu za njegovo osobno ispunjenje i razvoj, društvenu uključenost i zapošljavanje.” (Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. – 2017.).

Iz ova dva ulomka možemo vidjeti kako se na razini EU i u Republici Hrvatskoj ističe popularizacija neformalnog obrazovanja i cjeloživotnog učenja. Iz ankete koju su popunjavali mladi s područja grada Valpova vidimo kako većina ispitanika (51,7%) daje ocjenu 3 za mogućnosti za obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja na području Grada Valpova te kao najveće nedostatke navodi nedovoljno prakse u školstvu, neinformiranost o određenim strukama te mogućnostima i uvjetima cjeloživotnog obrazovanja, slab izbor zanimanja u Srednjoj školi Valpovo kao i nedovoljno četverogodišnjih strukovnih škola.

Analizom ankete i raspravom o obrazovanju, profesionalnom osposobljavanju i usavršavanju u kontekstu cjeloživotnog učenja fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznavajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 2 cilja: (1) jačanje dostupnih kapaciteta formalnog obrazovanja, (2) popularizacija cjeloživotnog učenja.

1.1. Jačanje dostupnih kapaciteta formalnog obrazovanja

Srednja škola Valpovo jedina je srednja škola na području Grada Valpova koja školuje učenike za 8 zanimanja (opća gimnazija, ekonomisti, elektrotehničari, komercijalisti, prodavači, CNC operateri, strojobravari, tokari). Prema Kurikulumu Srednje škole Valpovo, školske godine 2019./2020. školu je pohađalo 467 učenika. Uspoređujući navedene podatke s podacima iz Kurikuluma Srednje škole Valpovo za školsku godinu 2017./2018. možemo primijetiti kako se u samo 3 godine broj učenika smanjio za 100, a broj zanimanja za 2. Smanjenje broja učenika svakako možemo pripisati iseljavanju iz Slavonije općenito, pa tako i iz Grada Valpova, ali, također, sve više mladih radije pohađa neku od srednjih škola u Osijeku. Razlog tome je nedostatak smjerova u Srednjoj školi Valpovo, kao što su matematička i jezična gimnazija, medicinska škola, poljoprivredna i veterinarska škola, graditeljsko – geodetska škola i mnoge druge. Iz tog razloga treba raditi na jačanju kapaciteta formalnog obrazovanja koji su nam dostupni u Valpovu te postojeće smjerove učiniti kvalitetnijima.

1.1.1. Popularizacija trogodišnjih strukovnih škola

Kao što smo već spomenuli, školske godinu 2019./2020., Srednju školu Valpovo pohađalo je 467 učenika. Od ukupnog broja učenika, čak njih 151 odabralo je smjer opća gimnazija. Također, ako pogledamo broj učenika koji su 2019./2020. upisali, tj. pohađali 1. razred, možemo uočiti da se od 129 učenika, njih 40 odlučilo za smjer gimnazije. Uzimajući u obzir kako uz opću gimnaziju, Srednja škola Valpovo nudi još 7 strukovnih zanimanja, možemo primijetiti vrlo slab interes za pohađanjem strukovnih škola.

U prosincu 2019. godine Hrvatski zavod za zapošljavanje izdaje Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja gdje su navedeni obrazovni programi u kojima treba povećati broj upisanih i stipendiranih učenika ili studenata te obrazovni programi u kojima treba smanjiti broj upisanih i stipendiranih učenika ili studenata. Za područje Osječko-baranjske županije navodi se kako treba povećati broj upisanih učenika za sljedeća zanimanja: zidar/zidarica, tesar/tesarica, armirač/armiračica, krojač/krojačica, konfektionar/konfektionarka, vozač/vozačica motornih vozila, bravar/bravarica, limar/limarica, stolar/stolarica, dimnjačar/dimnjačarka, strojobravar/strojobravarica, vodoinstalater/vodoinstalaterka, plinoinstalater/plinoinstalaterka, mesar/mesarica, monter/monterka suhe gradnje, kuhar/kuharica, elektroinstalater/elektroinstalaterka, medicinska sestra / medicinski tehničar opće njege, tehničar/tehničarka za očnu optiku. Iz svega navedenog vidimo kako na području cijele županije,

pa tako i na području Grada Valpova, treba raditi na popularizaciji pohađanja strukovnih trogodišnjih škola.

Popularizacija trogodišnjih strukovnih škola	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Osnovne škole s područja Grada, Srednja škola Valpovo, Hrvatski zavod za zapošljavanje
ZADACI	- Informiranje mladih, po završetku osnovne škole, o benefitima strukovnih zanimanja - Poticanje mladih na upisivanje smjerova srednje škole koja pripadaju deficitarnim zanimanjima - Poticanje izvrsnosti učenika koji pohađaju strukovne trogodišnje škole
REZULTATI	- Više polaznika strukovnih škola - Zadovoljavanje potreba tržišta rada - Bolja prolaznost u strukovnim školama

1.1.2. Razvijanje i prilagodba programa stipendiranja učenika i studenata

Na području Grada Valpova stipendije se dodjeljuju na temelju Pravilnika o dodjeli učeničkih stipendija Grada Valpova, i to u dvije kategorije: stipendije za nadarene učenike i stipendije za učenike po socijalnom statusu. Kako stoji u Pravilniku, kriteriji na temelju kojih se vrši odabir za dodjelu stipendija za nadarene učenike su sljedeći: opći uspjeh učenika iz svih predmeta u prethodnoj godini obrazovanja; sudjelovanje na natjecanjima u organizaciji škole i u natjecanjima u izvanškolskim aktivnostima u prethodnoj godini obrazovanja; pohađanje nastavnog programa Srednje škole Valpovo. Također, navode se i kriteriji na temelju kojih se vrši odabir za dodjelu stipendija za učenike po socijalnom statusu, i to: opći uspjeh učenika iz svih predmeta u prethodnoj godini obrazovanja; socijalno-materijalni status učenika; pohađanje nastavnog programa Srednje škole Valpovo. Ukupan iznos sredstava namijenjen za stipendiranje učenika određuje se Proračunom Grada Valpova te u skladu s njim Gradonačelnik, na prijedlog Povjerenstva, određuje visinu i broj stipendija. U veljači 2020. godine, objavljena je Odluka o dodjeli stipendija učenicima srednjih škola na području Grada Valpova u kojoj se navodi kako je za školsku godinu 2019./2020. pravo na stipendiju ostvarilo 25 učenika i to u iznosu od 400,00 kuna mjesečno, u razdoblju od 1. rujna 2019. do 30. lipnja 2020. godine.

Također, po Pravilniku o odobravanju stipendija studentima za izobrazbu u određenom zanimanju, kriteriji za odobravanje studentskih stipendija su: opći uspjeh tijekom srednjoškolskog obrazovanja; sudjelovanje i rezultati na županijskim i državnim natjecanjima u organizaciji škole; socijalno-materijalno stanje. Po navedenim kriterijima u akademskoj godini 2019./2020. Pravo na stipendiju ostvarilo je 8 studenata s područja Valpova u iznosu od 700,00 kuna mjesečno.

Razvijanje i prilagodba programa stipendiranja učenika i studenata	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Srednja škola Valpovo, Savjet mladih Grada Valpova
ZADACI	- Stipendiranje učenika i studenata koji upisuju deficitarna zanimanja - Razmatranje uvođenja bodovanja rezultata s natjecanja pjevačkih i crkvenih zborova i natjecanja mladih Hrvatskog Crvenog križa budući se ista trenutno ne buduju - Ubrzanje procesa donošenja Odluke o ostvarenim stipendijama
REZULTATI	- Poticaj i priznanje učenicima koji sudjeluju na natjecanjima pjevačkih i crkvenih zborova i natjecanjima mladih Hrvatskog Crvenog križa

1.2. Popularizacija profesionalnog osposobljavanja i usavršavanja u kontekstu cjeloživotnog učenja

Cjeloživotno učenje određuje se kao sveukupna aktivnost učenja tijekom života, a s ciljem unapređenja znanja, vještina i kompetencija unutar osobne i građanske te društvene perspektive i/ili perspektive zaposlenja. Obuhvaća učenje u svim životnim razdobljima (od rane mladosti do starosti) i u svim oblicima u kojima se ostvaruje (formalno, neformalno i informalno), pri čemu se učenje shvaća kao kontinuirani proces u kojem su rezultati i motiviranost pojedinca u određenom životnom razdoblju uvjetovani znanjem, navikama i iskustvima učenja stečenima u mlađoj životnoj dobi. Četiri su osnovna, međusobno povezana cilja koja se vezuju uz cjeloživotno učenje: osobno zadovoljstvo i razvoj pojedinca, aktivno građanstvo, društvena uključenost i zapošljivost (definicija preuzeta sa stranice Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih).

Većina ljudi smatra kako učenje završava sa završetkom formalnog obrazovanja, tj. obrazovanja koje se provodi kao strukturalno, kronološki određeno redovno obrazovanje za mlađe osobe (u pravilu između 5 i 25 godine) u osnovnim i srednjim školama, na sveučilištima i u specijaliziranim programima redovnog strukovnog i visokog obrazovanja (definicija preuzeta sa stranice Agencije

za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih). Mnogi se tako, nakon završetka osnovne škole, srednje škole ili fakulteta, nađu na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje te zbog neuspjeha u pronalasku posla gube samopouzdanje, podcjenjuju svoja znanja i vještine te na kraju gube i motivaciju za traženjem posla. Osobe mlađe od 25 godina smatraju se dugotrajno nezaposlenima već nakon 6 mjeseci kontinuirane nezaposlenosti, dok se osobe starije od 25 smatraju dugotrajno nezaposlenima nakon 12 mjeseci kontinuirane nezaposlenosti. Imajući na umu ove činjenice, treba popularizirati cjeloživotno učenje, počevši od mladih, te na taj način povećati mogućnosti za njihov razvoj, aktivno građanstvo, društvenu uključenost i zapošljivost.

1.2.1. Popularizacija cjeloživotnog učenja

Kod cjeloživotnog učenja većinom se javlja problem da ljudi nisu upoznati sa samom definicijom te iz toga proizlazi i razmišljanje kako nemaju niti mogućnosti za razvijanjem u tom smislu. Isto nam pokazuje i anketa koju su ispunjavali mladi s područja Grada Valpova u kojoj većina misli kako na području Valpova nema mogućnosti za profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja te da mladi nisu dovoljno upoznati s tom temom. Baš iz tog razloga mlade treba informirati o tome što cjeloživotno učenje predstavlja, koje su prednosti te koja sve područja obuhvaća.

Popularizacija cjeloživotnog učenja	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Osnovne škole s područja Grada, Srednja škola Valpovo, Hrvatski zavod za zapošljavanje
ZADACI	- Podizanje svijesti o važnosti razvoja znanja i vještina nakon završenog formalnog obrazovanja - Informiranje mladih o mogućnostima koje imaju na području Grada Valpova u kontekstu cjeloživotnog učenja
REZULTATI	- Osnaženi mladi ljudi u pogledu razvoja, aktivnog građanstva, društvene uključenosti i zapošljivosti

2. Zapošljavanje i poduzetništvo

Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. kao jedan od ciljeva naglašava kvalitetno zapošljavanje za sve, tj. naglašava kako se mladi suočavaju s visokim stopama nezaposlenosti mladih, nesigurnim i izrabljivačkim radnim uvjetima, kao i diskriminacijom na tržištu rada i na radnom mjestu. Također se navodi kako se mladi ne mogu u potpunosti integrirati u tržište rada zbog nedostatka informacija i odgovarajućih vještina za buduće zapošljavanje. Potrebno je stoga poduzeti mjere kako bi se osiguralo kvalitetno zapošljavanje za sve.

Slično se spominje i u Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. – 2017.: „Mladi su u Republici Hrvatskoj u posljednjih nekoliko godina suočeni s problemom integracije u društvo, što je posljedica gospodarske krize, nedostatka radnih mjesta, ukupnog smanjenja broja zaposlenih, nesigurnosti prilikom zaposlenja, a koja rezultira visokom stopom nezaposlenosti mladih osoba. Nezaposlenost općenito, pa tako i nezaposlenost mladih može imati značajne negativne posljedice ne samo za pojedinca već i za cijelo društvo zbog neiskorištenosti resursa (znanja i vještina) koje mlade osobe posjeduju te zbog smanjivanja konkurentnosti čitave zemlje u odnosu na globalno gospodarstvo.“

Prema statističkim podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje možemo vidjeti kako je u kolovozu 2020. godine u Osječko-baranjskoj županiji bilo 17 356 nezaposlenih od čega je 5061 mladih osoba od 15 do 29 godina što iznosi 29.16% od ukupnog broja nezaposlenih, što je vrlo zabrinjavajuće. Ukoliko se osvrnemo na anketu koju su ispunjavali mladi s područja Grada Valpova, vidimo kako skoro 50% mladih misli kako u Valpovu mladi nemaju gotovo nikakve mogućnosti za zapošljavanje. Kao jedan od bitnih razloga za takvu situaciju navode neusklađenost programa formalnog obrazovanja s tržištem reda te nedostatak praktičnog iskustva stečenog prilikom pohađanja škole ili fakulteta.

Analizom ankete i raspravom o zapošljavanju i poduzetništvu na području Grada Valpova, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznavajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 2 cilja: (1) povećanje mogućnosti za zapošljavanje mladih na području Grada Valpova, (2) popularizacija poduzetništva i samozapošljavanja kod mladih.

2.1. Povećanje mogućnosti za zapošljavanje mladih na području Grada Valpova

Po izlasku iz srednje škole ili s fakulteta mladi se nađu u potpuno novoj situaciji u kojoj se trebaju osamostaliti i pripremiti za ulazak na tržište rada. Često se zbog nesigurnosti i straha ne snalaze u takvim situacijama te se pri samom početku pronalaska posla susreću s gubitkom samopouzdanja i motivacije. Također, u cijeloj Republici Hrvatskoj, pa tako i u Valpovu, mladi se često susreću s poslodavcima koji kao jedan od uvjeta za zapošljavanje traže određeno radno iskustvo. U takvim se situacijama pojavljuje pitanje: Gdje steći radno iskustvo kada je uvjet za zapošljavanje upravo posjedovanje radnog iskustva? Ono što proizlazi iz navedenoga je da mladi prihvaćaju poslove za koje su prekvalificirani te pristaju na svakakve uvjete budući nemaju drugih mogućnosti. Kako bi se mladima na području Valpova pružilo potporu pri izlasku na tržište rada i pomoglo pri prvom zapošljavanju, svakako treba poraditi na poticanju mladih na odlazak na edukacije o pisanju životopisa, zamolbi te na komunikaciju sa stručnim savjetnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – ispostava Valpovo koji će im pružiti podršku pri prvom zapošljavanju.

2.1.1. Informiranje poslodavaca o mjerama za zapošljavanje mladih

Hrvatski zavod za zapošljavanje krajem 2019. godine usvojio je nove Uvjete i načine korištenja sredstava za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. Godini te su od siječnja 2020. godine u provedbi iduće mjere:

1. Potpore za zapošljavanje
 - 1.1 Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo
2. Potpore za usavršavanje
3. Potpore za samozapošljavanje
4. Obrazovanje i osposobljavanje
 - 4.1. Obrazovanje nezaposlenih
 - 4.2. Obrazovanje zaposlenih
 - 4.3. Osposobljavanje na radnom mjestu
 - 4.4. Obrazovanje za završetak osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja
 - 4.5. Aktivacijski programi
5. Javni rad
6. Potpore za očuvanje radnih mjesta
 - 6.1. Potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, obuće, kože i drva
7. Stalni sezonac

Kako je navedeno na stranicama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje naglasak će biti na provedbi mjere Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništvo koja će mlade osnažiti za samostalan rad te im omogućiti prvo zapošljavanje/odrađivanje pripravničkog staža uz sklapanje ugovora o radu. Grad Valpovo treba poslodavce s područja Grada informirati o navedenim mjerama te, sve koji imaju priliku, poticati da se uključe u provedenje nekih od mjera.

Informiranje poslodavaca o mjerama za zapošljavanje mladih	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Srednja škola Valpovo, Hrvatski zavod za zapošljavanje
ZADACI	- Podizanje svijesti o važnosti stjecanja prvog radnog iskustva - Poticaj poslodavcima s područja Grada Valpova na zapošljavanje mladih osoba
REZULTATI	- Lakša zapošljivost mladih na području Grada - Mladi posjeduju radno iskustvo te postaju konkurentni za izlazak na tržište rada

2.1.2. Umrežavanje poslodavaca i mladih koji traže posao

Kod pronalaska posla u zadnje vrijeme najviše se oslanjamo na oglase koje vidimo na internetskim stranicama. Iz tog razloga ljudi imaju sve manju potrebu koristiti potporu stručnih savjetnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te prijave na posao obavljaju jednim klikom. „Moderni“ pristup pronalasku posla preko interneta i prijave na oglas za posao putem e-maila imaju mnoge prednosti kao što je manje utrošenog vremena za cijeli postupak, potrebna dokumentacija za prijavu šalje se digitalnim putem (smanjuje se nepotrebno kopiranje i gomilanje papirologije), brža povratna informacija od poslodavca. U ovome svemu, mladi ljudi koji po izlasku iz škole ili s fakulteta dolaze u poziciju u kojoj se uključuju na tržište rada, zbog svega navedenoga, mogu se naći u problemu. Zbog manjka iskustva, a bez potpore stručnog savjetnika, javiti će se na oglase za koje nemaju potrebne kompetencije ili na oglase za koje su prekvalificirani te zbog mogućeg odbijanja smanjiti svoje samopouzdanje. Zaključujemo kako su traženje i prijava na posao preko interneta svakako naša budućnost koja već sad ima mnoge prednosti, ali na kojoj se još puno treba raditi. Na području Grada Valpova, osim što treba informirati poslodavce o mjerama koje HZZ provodi za zapošljavanje mladih, treba poraditi na umrežavanju poslodavaca s mladima koji traže posao te na taj način povećati mogućnosti za zapošljavanje mladih i smanjiti rizik od neugodnih iskustava za mlade koji ulaze na tržište rada.

Umrežavanje poslodavaca i mladih koji traže posao	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Srednja škola Valpovo, Hrvatski zavod za zapošljavanje
ZADACI	- Razmatranje mogućnosti o podstranici stranice Grada Valpova s kontaktima poslodavaca na području Valpova te aktualnim oglasima za posao - Okrugli stolovi poslodavaca s područja Grada Valpova i mladih osoba koje traže posao
REZULTATI	- Veća informiranost o ponudi poslova na području Grada - Direktno umrežavanje poslodavaca i mladih koji traže posao

2.2. Popularizacija poduzetništva i samozapošljavanja kod mladih

Kao što smo u prethodnom odlomku naveli, Hrvatski zavod za zapošljavanje kao jednu od mjera provodi i Potporu za samozapošljavanje. Napominjemo kako je Grad Valpovo u kolovozu 2020. raspisao Javni poziv za dodjelu potpora za poticanje razvoja poduzetništva na području grada Valpova u 2020. godini u sklopu kojeg potpore mogu ostvariti poduzetnici početnici te svi postojeći subjekti malog gospodarstva s područja grada Valpova koji kontinuirano obavljaju svoju djelatnost najmanje dvije godine. Poduzetništvo i samozapošljavanje kod mladih na području Valpova nije, još uvijek, doseglo preveliku popularnost. Mladi s područja Grada često zbog straha od gubitka i neuspjeha odustaju od svojih ideja ili propuštaju svoju priliku. Budući je Valpovo grad sa svega desetak tisuća stanovnika svakako treba prigrлити sve prilike za poboljšanje te očuvanje naših građana (u smislu zadržavanja mladih na području Grada nakon završetka školovanja) te poticati razvoj ideja mladih koji razmišljaju o poduzetništvu i samozapošljavanju.

2.2.1. Informiranje o mogućnostima poduzetništva i samozapošljavanja za mlade

Mladi koji razmišljaju o pouzetništvu ili samozapošljavanju trebaju sve potrebne informacije i podršku kako bi svoju ideju uspjeli realizirati. Grad Valpovo, osim potporama koje mnogo znače poduzetnicima, pogotovo mladim, treba pružiti podršku i na način da promovira ideje mladih poduzetnika s područja Grada, organizira javne tribine i okrugle stolove s mladim poduzetnicima koji su uspjeli realizirati svoje ideje, potiče mlade na doprinos razvitku Grada te, što je najvažnije, nudi informacije o mogućnostima za mlade poduzetnike i samozapošljavanje mladih.

Informiranje o mogućnostima poduzetništva i samozapošljavanja za mlade	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Srednja škola Valpovo, Hrvatski zavod za zapošljavanje
ZADACI	- Organizacija okruglih stolova za mlade zainteresirane za temu poduzetništva i samozapošljavanja - Predstavljanje uspješnih mladih poduzetnika s područja Grada i njihovih postignuća
REZULTATI	- Bolja informiranost - Veći broj mladih poduzetnika i samozaposlenih mladih na području Grada Valpova

3. Socijalna zaštita i uključenost

„Trećina mladih u Europi izložena je riziku siromaštva i socijalne isključenosti. Mnogi od njih nemaju pristup svojim socijalnim pravima. Mnogi se i dalje suočavaju s višestrukom diskriminacijom, predrasudama i zločinima iz mržnje. Nove pojave u vezi s migracijama dovele su do nekoliko izazova u pogledu društva i isključenosti. Stoga je ključno raditi na ostvarenju prava svih mladih u Europi, uključujući najmarginaliziranije i najisključenije.“ Navedeni tekst prenesen je iz Strategije Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. u kojoj se kao jedan od ciljeva navodi omogućavanje i osiguravanje uključenosti svih mladih u društvu.

Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. također kao problem ističe rizik od socijalne isključenosti kod mladih, ali se osvrće i na suvremene probleme koji dovode do isključenosti, tj: „Danas postoji veliki broj mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti koji nužno ne spadaju u postojeću klasifikaciju manjinskih skupina (mladi Romi, mladi s invaliditetom, mladi iz sustava alternativne skrbi i dr.). Suvremeni problemi, kao što su veliki postotak nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatskoj, produljenje vremena ovisnosti o roditeljima, dovode do pojave sve većeg broja mladih koji se nalaze u riziku od socijalne isključenosti sukladno kategorijama obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja i zdravstvene skrbi. Skupine mladih, kao što su mladi koji izlaze iz trogodišnjih škola, mladi azilanti, često u postojećim poznatim klasifikacijama, ostaju „zaboravljeni“ i na taj način odgovorni dionici ne odgovaraju njihovim potrebama.“

U današnje vrijeme sa socijalnom isključenosti djeca se susreću već pri odlasku u vrtić i osnovnu školu. Djeca vrlo često kategoriziraju i izdvajaju djecu koja su siromašna, djecu koja pripadaju romskoj nacionalnoj manjini pa čak i djecu koja imaju neko posebno obilježje (nose naočale, drugačije su obučena, nemaju najnoviji mobitel,...). Mnogi od nas nisu svjesni socijalne isključenosti koja prijeti te isto tako, mnogi nisu svjesni da se mladi nalaze u skupini koju socijalna isključenost najčešće pogađa te utječe na njihovo samopouzdanje i budućnost.

Analizom ankete i raspravom o socijalnoj zaštiti i uključenosti na području Grada Valpova, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 2 cilja: (1) osvješćivanje javnosti o problemu socijalne isključenosti mladih, (2) jačanje kapaciteta ustanova i udruga koje provode socijalne djelatnosti za rad s mladima kojima prijeti socijalna isključenost.

3.1. Osvještivanje javnosti o problemu socijalne isključenosti mladih

Problem socijalne isključenosti mladih postoji svuda u svijetu, pa tako i u Valpovu. Kao što smo već spomenuli, mladi su u velikom riziku od socijalne isključenosti, a okolina toga nije ni svjesna. Na području Grada Valpova odrastaju mnogi mladi Romi, djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca u riziku od siromaštva te se često nalaze u situaciji da ih njihovi vršnjaci, ali i ostalo građanstvo socijalno isključuju. Mladi se, kako piše i u Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. u današnje vrijeme susreću sa suvremenim problemima te su na taj način još izloženiji riziku od socijalne isključenosti. Kako bismo mlade na području Grada Valpova zaštitili i smanjili broj socijalno isključenih, svakako treba poraditi na podizanju svijesti javnosti o tom problemu te potaknuti građanstvo na uključivanje socijalno isključenih mladih u društvo.

3.1.1. Informiranje javnosti o predrasudama s kojima se susreću ranjive skupine mladih

Veliki problem pojavljuje se kada okolina nije svjesna problema koji se događa na svakodnevnoj razini. Treba informirati javnost o problemu socijalne isključenosti mladih, o poteškoćama i predrasudama s kojima se mladi u riziku od socijalne isključenosti svakodnevno susreću. Treba osvijestiti građane da se to događa i u našoj okolini, u Gradu Valpovu, te da malim koracima možemo učiniti puno u suzbijanju tog problema.

Informiranje javnosti o predrasudama s kojima se susreću ranjive skupine mladih	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Detektirati ranjive skupine mladih na području Grada - Javno govoriti o problemu socijalne isključenosti mladih i predrasudama s kojima se oni susreću
REZULTATI	- Bolja informiranost građana - Podizanje svijesti o postojanju tog problema

3.1.2. Informiranje javnosti o mogućnostima uključivanja ranjivih skupina u društvo

Često smo svjesni nekog problema, ali mislimo kako kao pojedinci ne možemo nikako pomoći. To se događa i kod problema socijalne isključenosti mladih. Ranjive skupine mladih treba potaknuti

da se ne isključuju, dodatno, sami iz društva već da nađu način da budu zadovoljni građani. U tome mogu pomoći razne udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji, a prema Strategiji razvoja Grada Valpova za razdoblje 2015. – 2020. takvih udruga na području Valpova ima 5.

Informiranje javnosti o mogućnostima uključivanja ranjivih skupina u društvo	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Javno poticanje uključivanja ranjivih skupina mladih u društvo - Okupljanje udruga koje rade s ranjivim skupinama mladih, organizacija okruglih stolova za njihovo umrežavanje
REZULTATI	- Bolja informiranost građana - Popularizacija rada udruga na području Valpova - Uključivanje ranjivih skupina

3.2. Jačanje kapaciteta ustanova i udruga koje provode socijalne djelatnosti za rad s mladima kojima prijeti socijalna isključenost

Centar za socijalnu skrb u najvećem obujmu radi s mladima kojima prijeti socijalna isključenost. Socijalni radnici daleko su najkvalificiranije osobe za rad na tom području, ali svakako treba poticati jačanje njihovih kapaciteta te organizaciju raznih edukacija na ovu temu. Mladi kojima prijeti socijalna isključenost, nalaze se u osnovnim, srednjim školama i na fakultetima pa iz tog razloga treba poticati održavanje edukacija o ovoj temi za učitelje, nastavnike, profesore, pedagoge i psihologe kako bi na vrijeme prepoznali ranjive skupine te mlade koji su socijalno isključeni te im pružili potrebnu podršku. Kako je navedeno u prethodnom ulomku, na području Valpova postoji 5 udruga kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji te treba poticati njihov razvoj, a i razvoj svih ostalih udruga koje rade s mladima.

3.2.1. Poticanje programa i projekata usmjerenih integraciji ranjivih skupina mladih u društvo

Nalazimo se u vremenu u kojem nam projekti koje financira Eurposka unija pružaju priliku da ostvarimo sredstva za razvoj naše okoline. Kako bi se osnažio rad udruga za mlade koji pripadaju ranjivim skupinama, Grad Valpovo treba informirati udruge o mogućnostima i poticati razvoj programa i projekata koji su usmjereni integraciji ranjivih skupina mladih u društvo.

Poticanje programa i projekata usmjerenih integraciji ranjivih skupina mladih u društvo	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Informiranje udruga o mogućnostima koje nude projekti EU - Organizacija edukacija na temu ranjivih skupina mladih za ključne osobe u životu mladih (roditelje, nastavnike, pedagoge,...) - Partnerstvo na programima i projektima usmjerenih integraciji ranjivih skupina u društvo
REZULTATI	- Ojačani kapaciteti udruga - Informirani roditelji, profesori,... - Smanjenje broja mladih u riziku od socijalne isključenosti

4. Zdravlje i zdravstvena zaštita

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, zdravlje je stanje potpunog tjelesnog, duševnog i društvenog blagostanja, a ne samo odsutstvo bolesti i iznemoglosti. Na ovu definiciju bi trebali češće obraćati pozornost jer većina nas zdravlje gleda samo kao tjelesno zdravlje dok duševno i društveno zanemaruje.

Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. navodi kako treba postići bolju mentalnu dobrobit i okončati stigmatizaciju problema u vezi s mentalnim zdravljem, tj. naglašava kako: „Značajan i sve veći broj mladih diljem Europe izražava zabrinutost zbog raširenosti problema u vezi s mentalnim zdravljem, među vršnjacima, kao što su visoka razina stresa, tjeskoba, depresija i druge mentalne bolesti. Mladi to obrazlažu ogromnim društvenim pritiscima s kojima se danas suočavaju i izražavaju potrebu za boljim pružanjem usluga zaštite mentalnog zdravlja za mlade.“

„Društvene promjene, koje značajno utječu na zdravlje cjelokupnog stanovništva, utječu i na mijenjanje „zdravstvene slike“ populacije mladih. Sve značajnije mjesto među zdravstvenim poteškoćama mladih danas zauzimaju poremećaji i bolesti povezane s određenim ponašanjima, navikama i stilovima življenja: prekomjerno konzumiranje alkohola, pušenje duhana, uživanje psihoaktivnih droga, rizično seksualno ponašanje i spolno prenosive bolesti, neprimjerena tjelesna aktivnost, kvaliteta prehrane, poremećaji uzimanja hrane i posljedice prometnih nesreća, te psihosocijalni problemi: samoubojstva i duševni poremećaji te ozljede i smrti uzrokovane lako dostupnim vatrenim oružjem i zaostalim minsko eksplozivnim sredstvima nakon rata. Danas se zdravstvene službe, roditelji, škola, obitelji i zajednica suočavaju s drugačijim zdravstvenim izazovima, kao što su: kronične bolesti, problemi i poremećaji u ponašanju, nepravilne prehrambene navike i poremećaji hranjenja, tjelesna (ne)aktivnost, problemi učenja, školovanja, zapošljavanja, poremećaji mentalnog zdravlja, rizična seksualna ponašanja, zanemarivanje i zlostavljanje, pitanja sigurnosti i ozljeda, kao i s mladima s posebnim potrebama. S motrišta zdravstvene službe, skupine mladih u dobi od 15 do 19 i od 20 do 29 godina bitno se razlikuju po svojim biološkim i sociološkim obilježjima. Prva skupina se nalazi u razdoblju rasta i razvoja, kako tjelesnog tako i psihičkog i većina je u procesu organiziranog sustava odgoja i obrazovanja i vezana je uz obitelj. Druga skupina mladih je vrlo heterogena skupina, jedni su u procesu daljnjega obrazovanja i ekonomski ovisni o obitelji, a drugi rade ili traže posao, ekonomski se osamostaljuju i osnivaju vlastitu obitelj.“ (Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. – 2017.).

I na razini EU, a tako i na nacionalnoj razini možemo uočiti veliku zabrinutost za zdravlje mladih te isticanje problema s mentalnim zdravljem, prekomjernim konzumiranjem alkohola, duhana i droga te poremećajima prehrane. Analizirajući anketu koju su ispunjavali mladi s područja Grada Valpova uočava se kako su mladi podijeljenog mišljenja o dostupnosti informacija o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti u Valpovu. Dio misli da mladi nemaju pristup informacijama koje im trebaju dok je dio zadovoljan s količinom informacija koje ima na raspolaganju. Također ističu kako smatraju da bi promocija zaštite zdravlja mladih na području Grada Valpova trebala bi posvećena prekomjernom konzumiranju alkohola, pušenju, konzumaciji droga, rizičnom seksualnom ponašanju i spolno prenosivim bolestima, poremećajima prehrane te psihosocijalnim problemima.

Analizom ankete i raspravom o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti mladih na području Grada Valpova, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznavajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 2 cilja: (1) omogućavanje veće dostupnosti informacija o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti za mlade, (2) poticanje mladih na očuvanje zdravlja.

4.1. Omogućavanje veće dostupnosti informacija o zdravlju i zdravstvenoj zaštiti za mlade

Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020. naglašava kako se mladi često smatraju najzdravijim dijelom populacije te zbog toga često ne paze na svoje zdravlje. Iako su mladi u dobi kada su prerasli bolesti ranog djetinjstva i još se nisu počele javljati kronične bolesti starije i srednje dobi, nalaze se u rizičnoj skupini jer svoje zdravlje narušavaju štetnim navikama i neopreznim ponašanjem. Kako bismo mlade s područja Valpova osvijestili o štetnosti koje na zdravlje imaju njihove navike i neoprez, treba raditi na kontinuiranom pružanju informacija o zdravlju i zaštiti zdravlja mladih. Mladi se u današnje vrijeme o svome zdravlju informiraju na internetu, po raznim forumima i društvenim mrežama. Taj način traženja informacija o zdravlju je upravo jedna od štetnih navika za zdravlje mladih. Treba poticati mlade da se u vezi svoga zdravlja obraćaju svojim liječnicima opće prakse, roditeljima, profesorima, pedagozima, dakle, osobama koje će ih, ukoliko i ne znaju odgovor, uputiti na pravo mjesto, ali što je i najvažnije, u pravom trenutku pružiti podršku. Kao jednu od važnijih mjera za područje zdravlja, ističe se potreba za osnivanjem savjetovališta za mlade na području Grada Valpova.

4.1.1. Stvaranje preduvjeta za osnivanje savjetovališta za mlade

Mladima u Valpovu potrebno je mjesto na kojem će moći dobiti pravovremenu informaciju o svim segmentima zdravlja te, što je još važnije, podršku pri rješavanju problema. Mladi često, zbog neugode i straha, svoje zdravstvene probleme zadržavaju za sebe, potiskuju te se na taj način dovode u još gore i opasnije situacije. Mnogo mladih odrasta u obiteljima u kojima se nema kome povjeriti i u kojima nema od koga zatražiti informaciju o psihičkim problemima, problemima s konzumacijom alkohola i cigareta te droga, ali ni savjete o odgovornom spolnom ponašanju te riziku od spolno prenosivih bolesti. Iz tog razloga treba poticati osnivanje savjetovališta za mlade na području Grada Valpova u kojem će mladi dobiti sve potrebne informacije o zdravlju te odgovarajuću podršku.

Stvaranje preduvjeta za osnivanje savjetovališta za mlade	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
ZADACI	- Detektiranje zdravstvenih problema mladih na području Valpova - Organizacija okruglih stolova na temu zdravlja mladih - Ispitivanje financijskih i ljudskih kapaciteta potrebnih za osnivanje savjetovališta za mlade
REZULTATI	- Detektirani problemi s kojima se susreću mladi s područja Valpova - Stvoren preduvjet za osnivanje savjetovališta za mlade

4.2. Poticanje mladih na očuvanje zdravlja

Mladi se danas susreću s novim izazovima ubrzanog načina života i života uz društvene mreže i internet. Iako nam internet i društvene mreže pružaju mnoge benefite, od pristupa potrebnim informacijama u kratkom vremenu do mogućnosti komuniciranja na svakom mjestu i u svako vrijeme, često potiču i loše navike kod mladih. U posljednje vrijeme nerijetko se čuje izraz „nove“ ovisnosti pod kojima se misli na ovisnost o internetu, društvenim mrežama, videoigricama i kockanju. Također, zbog utjecaja medija mladi se često nađu i u problemima s prehranom te sve češće i s prekomjernim vježbanjem.

Mlade treba poticati na izbjegavanje štetnih navika koje dovode do ovisnosti, na pravilne prehrambene navike, ali i na očuvanje mentalnog zdravlja.

4.2.1. Podizanje svijesti o važnosti mentalnog zdravlja mladih

SZO (WHO) mentalno zdravlje definira kao stanje dobrobiti u kojem svaki čovjek shvaća svoj potencijal i može se nositi s normalnim životnim stresovima, raditi produktivno i plodonosno te može doprinositi svojoj zajednici. Najvažniji čimbenici koji loše utječu na mentalno zdravlje su stres i nasljedni čimbenici. Mladi su, iako mnogi misle da nije tako, u velikim količinama izloženi stresu. U ranijoj dobi susreću se s problemima u školi (loše ocjene, neslaganje s određenim profesorima, međuvršnjačko nasilje,...) i problemima s roditeljima. Kasnije, kada završe školu, neki nailaze na velike količine stresa na fakultetima, dok se neki uključuju u tržište rada te zbog nepronalaska posla ili zbog zapošljavanja s lošim uvjetima osjećaju stres na svakodnevnoj razini. Sve navedeno kod mladih može izazvati depresiju, tjeskobu, poremećaje u ponašanju i koncentraciji pa čak i razmišljanje o samoubojstvu. U Gradu Valpovu treba poraditi na detektiranju najvećeg izvora stresa kod mladih te informiranosti građana o tom problemu.

Podizanje svijesti o važnosti mentalnog zdravlja mladih	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
ZADACI	- Informiranje javnosti o važnosti mentalnog zdravlja mladih općenito - Detektiranje najvećeg izvora stresa kod mladih i organizacija orkuglih stolova na tu temu - Informiranje javnosti o važnosti mentalnog zdravlja mladih - Poticanje mladih na pravovremenu reakciju
REZULTATI	- Javnost svjesna važnosti mentalnog zdravlja kod mladih - Detektiran najveći izvor stresa kod mladih - Mladi pravovremeno traže pomoć

4.2.2. Jačanje preventivnih programa s naglaskom na probleme s cigaretama, alkoholom, drogama i „modernim ovisnostima“

U Europskom istraživanju o pušenju, pijenju i uzimanju droga, prikazani su i nacionalni podaci za 2015. godinu. Veliki naglasak stavljen je na problem s cigaretama jer mladi počinju pušiti duhanske proizvode prije 15. godine, dakle, tijekom osnovne škole. U toj dobi mladi započinju konzumirati cigarete kako bi se „dokazali“ u društvu te da se približe svojim uzorima. Što se tiče mladih i konzumacije alkohola, zabrinjavajuće je što većina mladih alkohol počinje konzumirati u vrlo ranoj

dobi i to na takav način da za jednu prigodu popije pet ili više pića, što se smatra ekscesivnim epizodičnim pijenjem. Također je zabrinjavajuće što je, u dobi od 16 godina, gotovo polovica ispitanika pijanstvo iskusila barem jednom u životu. Što se tiče psihoaktivnih sredstava, među mladima je najzastupljenija marihuana. Istraživanje još pokazuje kako je 22% ispitanika koristilo drogu barem jednom u životu te da su konzumaciji droga skloniji mladići nego djevojke.

Podatak koji nas svakako treba zabrinuti je što mladi, iako je u Hrvatskoj zabranjena prodaja duhanskih proizvoda i alkohola osobama mlađima od 18 godina, vrlo lako dolaze do istih.

Iako je sastavni dio života mladih, internet može ostaviti teške posljedice na tjelesno, psihičko i društveno zdravlje. Europsko istraživanje o pušenju, pijenju i uzimanju droga sadrži podatke i o „modernim ovisnostima“ tj., o ovisnosti o internetu, igranju igrica i kockanju. Podaci koji se pokazuju kao zabrinjavajućima su ti što većina mladih velik dio svog slobodnog vremena provodi upravo na internetu ili igrajući igrice.

U Gradu Valpovu treba, prije svega detektirati s kojom ovisnošću se mladi najčešće bore te informirati javnost o tom problemu. Također, kako bi se ojačali preventivni programi na području Grada, treba raditi na jačanju kapaciteta školskog osoblja te udruga koje provode preventivne programe.

Jačanje preventivnih programa s naglaskom na probleme s cigaretama, alkoholom, drogama i „modernim ovisnostima“	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Centar za socijalnu skrb, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, osnovne i srednja škola, udruge
ZADACI	- Detektiranje ovisnosti s kojima se mladi najčešće bore - Informiranje javnosti o problemu ovisnosti kod mladih - Jačanje kapaciteta škola i udruga koje provode preventivne programe - Popularizacija alternativnih načina za provođenje slobodnog vremena mladih - Kontroliranje prodaje duhanskih proizvoda i alkohola mlađim od 18 godina
REZULTATI	- Detektirane ovisnosti s kojima se mladi bore - Javnost informirana o problemu ovisnosti - Ojačani kapaciteti udruga koje provode preventivne programe - Smanjenje prodaje duhanskih proizvoda i alkohola osobama mlađim od 18 godina

5. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. govori o prostoru i sudjelovanju za sve, tj. : „Mladi su nedovoljno zastupljeni u postupcima donošenja odluka koji na njih utječu iako je njihov angažman od ključne važnosti za demokraciju. Mladima je u njihovim zajednicama potreban pristup fizičkim prostorima namijenjenima podupiranju njihova osobnog, kulturnog i političkog razvoja.“ Slijedeći navedeno kao važan cilj ističe Ojačanje demokratskog sudjelovanja i samostalnosti mladih te osiguranje namjenskih prostora za mlade u svim područjima društva.

Slično se naglašava i u Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. – 2017., gdje piše: „Aktivno sudjelovanje mladih u društvu jest koncept aktivnog građanstva, odnosno aktivnog građanina. Taj koncept, pak, počiva na stavu da „biti građanin“ nije samo status (pravni status na temelju kojeg posjedujemo određena prava i zahtijevamo od državnih i društvenih institucija da nam osiguraju ostvarenje tih prava), nego i uloga (kontinuirano sudjelovanje u životu zajednice te u njenom osmišljavanju i kreiranju). U tom smislu, pojam „aktivni mladi“ (ili „biti aktivna mlada osoba“, „biti aktivan građanin mlade dobi“), s jedne strane, podrazumijeva „vježbanje“ mladih za preuzimanje i prakticiranje uloge aktivnog građanina u različitim segmentima društvenog života, kroz različite institucionalne i izvaninstitucionalne projekte i aktivnosti, dok s druge strane podrazumijeva mogućnost da projekti i aktivnosti koje mladi koncipiraju i provode konkretno pridonose podizanju opće razine kritičkog mišljenja i javne rasprave u društvu, promjeni društvene klime i rješavanju pojedinih društvenih problema.“

Analizom ankete i raspravom o aktivnom sudjelovanju mladih na području Grada Valpova, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 2 cilja: (1) poticanje mladih na aktivno sudjelovanje, (2) jačanje udruga koje rade s mladima i njihova popularizacija.

5.1. Poticanje mladih na aktivno sudjelovanje

Analizirajući anketu koju su popunjavali mladi s područja Grada Valpova te uvidom u njihove odgovore na pitanje: „Što bi za vas bilo aktivno sudjelovanje mladih u društvu?“ možemo zaključiti kako su dobro informirani o samoj temi te svjesni svojih obveza kao „aktivnog građanina“. Unatoč tome, na području Grada ne možemo reći da velik broj mladih aktivno sudjeluje te na taj način

doprinosi razvoju zajednice. Imajući to na umu, u Gradu Valpovu treba dodatno osvijestiti mlade o aktivnom građanstvu te o utjecaju koji mogu imati na razvoj Grada i njegove, a samim time i svoje, budućnosti. Podupiranje rada Savjeta mladih Grada Valpova i dobra komunikacija s članovima Savjeta prvi su korak u poticanju mladih na aktivno sudjelovanje.

5.1.1. Osnaživanje i „popularizacija“ Savjeta mladih Grada Valpova

„Savjet mladih osniva se kao savjetodavno tijelo Gradskog vijeća Grada Valpova, u cilju aktivnog uključivanja mladih u javni život Grada Valpova, boljeg položaja i utjecaja mladih na donošenje Odluke u Gradskom vijeću Grada Valpova, za rješavanje problema od neposrednih interesa mladih, te istovremeno preuzimanje potpunije odgovornosti za položaj mladih i njihove budućnosti.“ (Službene stranice Grada Valpova). U listopadu 2018. godine objavljen je, na službenim stranicama Grada Valpova, javni poziv za predlaganje kandidata za izbor članova i zamjenika članova Savjeta mladih Grada Valpova. Rok za predlaganje kandidata za izbor članova je više puta produžen te je u rujnu 2020. godine Gradsko vijeće Grada Valpova, izabralo članove i zamjenike članova Savjeta mladih Grada Valpova. Cijela situacija s nezaintersiranošću mladih s područja Grada za sudjelovanjem u Savjetu mladih te saznanja da prethodni sazivi nisu uspjeli održati više od jedne, uvodne, sjednice govore nam kako Grad treba dodatno informirati mlade o mogućnostima koje Savjet mladih ima te njihovim zadacima.

Osnaživanje i „popularizacija“ Savjeta mladih Grada Valpova	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
ZADACI	- Poticanje članova Savjeta mladih Grada Valpova da budu aktivni - Usmjeravanje i pružanje podrške članovima Savjeta mladih - Ostvarivanje dobre komunikacije između članova Savjeta mladih i gradskog poglavarstva
REZULTATI	- Osnažen Savjet mladih Grada Valpova – mladi s područja grada aktivno sudjeluju

5.2. Jačanje udruga koje rade s mladima i njihova popularizacija

Prema Strategiji razvoja Grada Valpova 2015.-2020. i prema Registru udruga u 2015. godini na području Grada Valpova djelovalo je 139 udruga. Najveći broj udruga, čak njih 91, ima sjedište u Gradu Valpovu, dok su ostale raspoređene po prigradskim naseljima Grada. Udruge imaju važnu ulogu samoorganiziranja građana jer provode aktivnosti koje doprinose kvaliteti života i aktivizmu

građana. Građani u Valpovu, pa tako i mladi, nisu svjesni koliko udruge i volontiranje imaju važan utjecaj na aktivizam te na razvoj Grada te iz tog razloga treba informirati građane, ponajprije mlade, koje su sve udruge aktivne na našem području i kojim se aktivnostima bave. S obzirom da rad udruga ne pridonosi samo aktivizmu građana već i razvoju grada, Grad treba aktivno poticati programe i projekte koje udruge provode.

5.2.1. Informiranje mladih o udrugama koje rade s mladima na području Valpova

Kao što smo naveli, na području Valpova, u 2015. godini bilo je aktivno 139 udruga. Od njih 139, najviše ima športskih, njih 58, slijedi 18 tehničkih udruga, 12 kulturnih i 12 gospodarskih. Važno je napomenuti kako u Valpovu, a i u većini prigradskih naselja, postoje udruge čije je područje djelovanja okupljanje i zaštita djece, mladeži i obitelji, a to su: Klub mladih Ivanovci, Udruga mladih "L.A." Ladimirevci, Udruga mladih Nard, Društvo naša djeca Valpovo, Klub mladih Valpovo. Također, mnoge udruge koje kao područje djelovanja ne navode okupljanje i zaštita djece, mladeži i obitelji već ostale djelatnosti, također rade na okupljanju mladih, a to su sve športske udruge te dobrovoljna vatrogasna društva, ali i: Udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja "Revolucija", Udruga za ples i rekreaciju djece, mladih i odraslih Zum-Zum, Glazbena udruga mladih, Mažoretkinje Grada Valpova, Zajednica tehničke kulture Valpovo-Belišće, Hrvatski Crveni križ - Gradsko društvo Crvenog križa Valpovo, Odred izviđača "Iovallios" Valpovo i mnoge druge. Kako bi se što više mladih uključilo u rad neke od udruga, svakako treba informirati mlade o njihovom postojanju te aktivnostima koje provode.

Informiranje mladih o udrugama koje rade s mladima na području Valpova	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Promocija udruga koje rade s mladima i njihovih aktivnosti
REZULTATI	- Više mladih uključeno u rad udruga

5.2.2. Poticanje programa i projekata udruga koje rade s mladima

Sve navedene udruge aktivno rade na provedbi programa i projekata za bolju sadašnjost i budućnost mladih. Kako bi Grad Valpovo odao priznanje te pokazao podršku udrugama, svakako treba raditi na poticanju i potpori programa i projekata koje provode udruge koje okupljaju mlade.

Pružiti podršku može promoviranjem aktivnosti udruga, posjećivanjem organiziranih događanja tih udruga pa čak i partnerstvom u provedbi programa i projekata udruga.

Poticanje programa i projekata udruga koje rade s mladima	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Promoviranje aktivnosti koje udruge provode - Sudjelovanje na događajima koje udruge organiziraju - Partnerstvo na programima i projektima
REZULTATI	- Ojačani kapaciteti udruga - Veća vidljivost udruga u zajednici

6. Kultura i mladi

Po definiciji E. B. Tylora (Primitivna kultura, 1871), koja se smatra prvom znanstvenom i najširoj definicijom, kultura se odnosi na znanje, vjeru, umjetnost, moral, zakone i običaje.

„Kultura značajno doprinosi formiranju identiteta i osjećaju pripadnosti pojedinaca u zajednici. Također, ona utječe na stvaranje novog simboličkog polja i doprinosi konstrukciji društvenih vrijednosti. Simboličke, kulturne i društvene vrijednosti temeljene na načelima otvorenosti, raznolikosti, solidarnosti, socijalnoj koheziji i suradnji ključno su mjerilo i pretpostavka razvoja odgovornog, uključivog, tolerantnog i ravnopravnog društva. Kultura tako može igrati važnu ulogu i u formiranju stavova i vrijednosti mladih osoba, i može imati bitne pozitivne učinke na socijalizaciju, osobnu formaciju i društvenu afirmaciju mladih. Pritom kultura nije samo važan aspekt provođenja slobodnog vremena mladih, odnosno mladi ne samo da mogu biti korisnici kulturnih događanja i konzumenti kulturnih proizvoda, već često mladi djeluju (pro)aktivno, kroz različite oblike samoorganiziranja u području umjetnosti i kulture. Koristeći dostupne resurse, mladi djeluju kao samostalni akteri u proizvodnji kulturnih sadržaja od interesa za opće i javno dobro, a koji su dostupni drugim mladima i otvoreni za javnost. S obzirom da mladi predstavljaju heterogenu skupinu i da su njihove potrebe različite, kada je riječ o kulturi i mladima potrebno je, kao i u svim drugim područjima, razmotriti nekoliko različitih aspekata, od obrazovanja, preko različitih oblika pristupa kulturnom životu do provođenja istraživanja u ovom polju.“ (Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. – 2017.).

Kao što možemo uočiti, kultura je na nacionalnoj razini prepoznata kao vrlo važan čimbenik u odrastanju i osobnoj formaciji mladih. Grad Valpovo svake godine raspisuje javni natječaj za predlaganje Programa javnih potreba u kulturi koji obuhvaća kulturne djelatnosti i programe, projekte i manifestacije od interesa za Grad te sredstva za navedeno osigurava iz Proračuna.

Analizom ankete i raspravom o kulturi i mladima na području Grada Valpova, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te, prepoznavajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017., definirala 2 cilja: (1) Popularizacija kulture kod mladih, (2) Kvalitetnije provođenje slobodnog vremena mladih.

6.1. Popularizacija kulture kod mladih

Mladi često, ponajviše zbog neinformiranosti, ne sudjeluju u kulturnim sadržajima na području mjesta u kojem žive. Tu neinformiranost i nezainteresiranost možemo pripisati i trendu smanjenja kulturnih sadržaja unutar formalnog obrazovanja (sve manje sati likovne i glazbene kulture) te sve manjem broju dostupnih izvannastavnih aktivnosti na području umjetnosti i kulture. Iz tog razloga treba mladima pružiti alternativni izvor kulturnih sadržaja te pri izradi Programa javnih potreba u kulturi voditi računa i o količini i kvaliteti kulturnih sadržaja za mlade. Također, mladi su heterogena skupina s različitim potrebama te ih treba uključiti u proces osmišljavanja kulturnih sadržaja na području Grada.

6.1.1. Uključivanje mladih u osmišljavanje kulturnih programa i aktivnosti

Kao što smo ranije spomenuli, mladi su heterogena skupina s različitim potrebama i različitim pogledima na određene događaje, aktivnosti i život općenito. U današnje vrijeme često se susrećemo s izjavama kako današnje generacije mladih nisu kao prije te kako se jako razlikuju od prijašnjih generacija. To svakako možemo pripisati tome što odrastaju u drugačijem okruženju nego prijašnje generacije, od malih se nogu bez problema služe mobitelima, računalima i internetom te do mnogih informacija, pa i do kulturnih sadržaja, dolaze na taj način. Iz tog razloga treba mlade što više poticati na uključivanje i osmišljavanje kulturnih sadržaja za mlade na području grada budući oni najbolje znaju što im je potrebno.

Uključivanje mladih u osmišljavanje kulturnih programa i aktivnosti	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji, Udruge koje se bave temom kulture
ZADACI	- Detektiranje potreba mladih - Poticanje mladih na uključivanje u osmišljavanje kulturnih sadržaja - Okrugli stolovi s mladima na temu kulture u Gradu Valpovu
REZULTATI	- Mladi uključeni u osmišljavanje kulturnih sadržaja - Mladi osnaženi na području kulture

6.1.2. Valpovačko ljeto mladih

Grad Valpovo može se pohvaliti bogatom kulturološkom poviješću te mnogim manifestacijama i festivalima koji se održavaju dugi niz godina. Najpoznatije takve manifestacije su Ljeto Valpovačko, Valpovačko turističko ljeto te Reunited i Greenroom festivali. Na inicijativu mladih koji su sudjelovali u fokus grupama prilikom izrade programa rada, predlaže se stvaranje preduvjeta za svakogodšnju organizaciju Valpovačkog ljeta mladih. Tom manifestacijom, mladima i udrugama koje rade s mladima i za mlade, pružila bi se prilika za predlaganje, pripremu i provedbu kulturnih sadržaja za mlade.

Valpovačko ljeto mladih	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Savjet mladih Grada Valpova, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Okrugli stol sa mladima i udrugama mladih koje su zainteresirane za organizaciju Valpovačkog ljeta mladih - Razmatranje opcije za financiranje iz EU projekata - Stvaranje preduvjeta za organizaciju
REZULTATI	- Povećan broj kulturnih sadržaja za mlade - Mladi uključeni u osmišljavanje i provedbu kulturnih sadržaja

6.2. Kvalitetnije provođenje slobodnog vremena mladih

Većina mladih svoje slobodno vrijeme provodi igrajući igrice, na internetu ili u kafićima. Analizom ankete koju su popunjavali mladi s područja Grada Valpova, uvidjeli smo kako su mladi relativno zadovoljni s mogućnostima za provođenje slobodnog vremena koje im nudi Grad Valpovo, ali, dakako, imaju i prijedloge za poboljšanje, tj. za uvođenje nekih inovacija. Neki od njihovih prijedloga su: više sportskih aktivnosti kojima se mogu baviti i djevojke, razne glazbene radionice, čitalački klub, satovi domaćinstva, osnivanje centra za mlade,...

6.2.1. Promoviranje dostupnih aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena

Mogućnosti za provođenje slobodnog vremena na području Valpova je puno, ali možda mladi nisu dovoljno upoznati s njima. Iz tog razloga treba poraditi na informiranju mladih o mogućnostima

koje im se pružaju te ih motivirati na pridruživanje nekoj od udruga koje rade s mladima i za mlade.

Promoviranje dostupnih aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Savjet mladih Grada Valpova, Udruge kojima je cilj okupljanje i zaštita djece, mladih i obitelji
ZADACI	- Informiranje mladih o mogućnostima provođenja slobodnog vremena na području grada Valpova - Poticanje mladih na pridruživanje nekoj od udruga
REZULTATI	- Kvalitetnije provedeno slobodno vrijeme

7. Mladi u europskom i globalnom okruženju

Čitav program rada za mlade na području Valpova rađen je u skladu sa Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. Strategija ističe kako „sve veći broj mladih nema povjerenja u EU i nailazi na poteškoće u razumijevanju njegovih načela, vrijednosti i funkcioniranja. Demokratski deficit u postupcima EU-a također je utvrđen kao jedan od razloga porasta euroskepticizma među mladima.“ Iz ovog razloga kao važan cilj ističe poticanje osjećaja pripadnosti mladih europskom projektu i izgraditi most između EU-a i mladih kako bi se vratilo povjerenje i povećalo njihovo sudjelovanje.

Što se tiče mladih s područja Grada Valpova, a i općenito mladih u Hrvatskoj, često možemo čuti kako nemaju povjerenja u vlast RH te su od malih nogu skeptični prema odlukama političara. Također, mnogo mladih je nezainteresirano te nije dovoljno informirano o politici u RH. Kako se sve Odluke koje donese Vlada tiču i mladih, izravno ili neizravno, vrlo je bitno poraditi na uključivanju mladih u donošenje odluka te približavanju ideje o tome koliko oni sami mogu utjecati na svoju budućnost i budućnost ostalih.

S obzirom na sve navedeno, analizom ankete i raspravom o mladima u europskom i nacionalnom okruženju, fokus grupa detektirala je probleme grada Valpova na ovom području i prepreke s kojima se mladi susreću te prepoznavajući potrebe mladih grada Valpova, a u skladu s Nacionalnim programom za mlade za razdoblje od 2014. – 2017. i Strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027., definirala 1 cilj: (1) Razvijanje sustava potpore mladima te organizacijama mladih i za mlade za sudjelovanje u procesima donošenja odluka u Gradu Valpovu

7.1. Razvijanje sustava potpore mladima te organizacijama mladih i za mlade za sudjelovanje u procesima donošenja odluka u Gradu Valpovu

Kako bismo mlade na području Valpova osnažili za uključivanje u donošenje odluka na nacionalnoj razini pa i na razini EU, bitno je, najprije, osnažiti mlade za donošenje odluka na području Grada Valpova. Prvo treba poraditi na informiranju mladih o odlukama koje se donose na području Grada te o odlukama koje ih se tiču izravno, ali i neizravno. Također, treba mladima te organizacijama mladih i za mlade osigurati potrebne uvjete za sudjelovanje u donošenju odluka.

Razvijanje sustava potpore mladima te organizacijama mladih i za mlade za sudjelovanje u procesima donošenja odluka u Gradu Valpovu	
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
NOSITELJ	Grad Valpovo
SURADNICI U PROVEDBI	Savjet mladih Grada Valpova
ZADACI	- Predstavnicima organizacija mladih i za mlade potrebne uvjete za sudjelovanje u procesima donošenja odluka od važnosti za mlade na razini Grada Valpova - Uspostaviti elektronski sustav informiranja relevantnih dionika sektora mladih o zaključcima, odlukama i sl. koji se odnose na mlade
REZULTATI	- Mladi osnaženi na razini Grada te spremni za uključivanje i donošenje odluka na nacionalnoj razini i razini EU.

Zaključak

Program rada za mlade na području Valpova za razdoblje 2020. – 2025. nastao je procjenom interesa, mogućnosti i problema mladih u gradu Valpovu s ciljem unapređenja aktivnosti tijela državne uprave, javnih ustanova i jedinice lokalne samouprave koji svojim djelatnostima i nadležnosti pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života.

Program obuhvaća 7 važnih područja za mlade, a to su: obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja; zapošljavanje i poduzetništvo; socijalna zaštita i uključivanje; zdravlje i zdravstvena zaštita; aktivno sudjelovanje mladih u društvu; kultura i mladi; mladi u europskom i globalnom okruženju, a napisan je u skladu s ciljevima Strategije Europske unije za mlade za razdoblje 2019.-2027. te Nacionalnim programom za mlade za razdoblje 2014.-2017.

U suradnji s udrugama koje rade s mladima i mladima s područja Valpova, Program iznosi prioritetne ciljeve 7 navedenih područja te mjere kojima će se ciljevi postići.

U sklopu Programa nalazi se i popis aktivnosti koje će provedbom doprinijeti podizanju svijesti o problemima i potrebama mladih s područja Valpova, poboljšanju kvalitete života mladih na području Valpova, osnaživanju mladih kao aktivnih građana Grada Valpova i uključivanju mladih u donošenje odluka na području Valpova.

Prilog 1: Aktivnosti za mlade na području Grada Valpova za razdoblje 2020. – 2022.

Kao dodatak programu rada, prilažemo popis aktivnosti od kojih će se neke, na području Valpova, održati u suradnji s Udrugama za mlade i volonterima.

Ciljevi: 1. Podizanje svijesti o problemima i potrebama mladih s područja Valpova

2. Pобољшanje kvalitete života mladih na području Valpova

3. Osnaživanje mladih kao aktivnih građana Grada Valpova

4. Uključivanje mladih u donošenje odluka na području Valpova

PODRUČJE DJELOVANJA	AKTIVNOSTI
Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja	Radionice/edukacije: - Deficitarna zanimanja - Odabir srednje škole/fakulteta - Informalno i neformalno učenje - Cjeloživotno učenje Okrugli stol/debate: - „Strukovna zanimanja ili gimnazija?“ - „Školovanje u Hrvatskoj je besplatno!“ Obilježavanje važnih datuma: - Svjetski dan poezije - Svjetski dan kazališta - Međunarodni dan pismenosti - Svjetski dan učitelja Ostalo: - Snimanje kratkog videa o strukovnim zanimanjima - Organizacija kvizova znanja (teme vezane uz formalno obrazovanje: povijest, geografija, matematika, hrvatski,...) - Organiziranje filmskih večeri (poučni dokumentarni filmovi) - Kreativne radionice na kojima se govori engleski
Zapošljavanje i poduzetništvo	Radionice/edukacije: - Životopis i zamolba za posao

	- Pronalazak posla - Poduzetništvo i mladi - Od hobija do posla - Komunikacijske i prezentacijske vještine - Samopouzdanje - Uspješni mladi poduzetnici - Influencer marketing Okrugli stol/debate: - „Mladi teško pronalaze posao“ - „Influenceri: zanimanje ili ne?“ Ostalo: - Snimanje kratkog videa s uputama za pisanje životopisa
Socijalna zaštita i uključenost	Radionice/edukacije: - Socijalna uključenost - Diskriminacija - Predrasude i stereotipi - Cyberbullying - Nezaposlenost mladih Obilježavanje važnih datuma: - Svjetski dan socijalne pravde - Svjetski dan Roma - Međunarodni dan nenasilja - Međunarodni dan borbe protiv siromaštva - Međunarodni dan tolerancije - Međunarodni dan osoba s invaliditetom Ostalo: - Druženje s mladim članovima Udruga Roma s područja Valpova i Belišća - Posjet SOS Dječjem selu Ladimirevci - Kreativne radionice s Udrugom „MI“ i Udrugom „Zvono“ - Organizacija filmskih večeri (filmovi socijalne tematike)
Zdravlje i zdravstvena zaštita	Radionice/edukacije: - Prekomjerna konzumacija cigareta, alkohola i droga - Nove droge - Moderne ovisnosti

	- Odgovorno spolno ponašanje - Kontracepcija - Mentalno zdravlje - Društveno zdravlje - Zdrava prehrana - Poremećaji u prehrani - Tjelovježba - Klimatske promjene Okrugli stol/debata: - „Vikend opijanje vodi prema ovisnosti o alkoholu“ - „Mladi su ovisni o internetu: da ili ne“ - „Utjecaj medija na formiranje slike o sebi“ Obilježavanje važnih datuma: - Mjesec borbe protiv ovisnosti - Svjetski dan zdravlja - Svjetski dan nepušnja - Međunarodni dan protiv zlorabe droga i nedozvoljenog korištenja opojnih tvari - Svjetski dan duševnog zdravlja - Svjetski dan hrane - Svjetski dan borbe protiv AIDS-a Ostalo: - Anketiranje građana o temi vezanoj uz zdravlje - Sportom protiv ovisnosti (organizacija raznih sportskih aktivnosti za mlade) - Promocija aktivnosti Udruga Karašicka Republika koje uključuju fizičku aktivnost (Deer & Bike, Vaterpolo u žitu, Bistrigin, Odojka na pijesku, Lessing – landranje baranjskom Planinom) - Izrada zdravih napitaka - Šetnja parkom - Joga na otvorenom
Aktivno sudjelovanje mladih u društvu	Radionice/edukacije: - Aktivno građanstvo - Volontiranje - Građanski odgoj - Predstavljanje udruga s područja Valpova Okrugli stol/debate: - „Udruge, klubovi mladih i info-centri prilika su za

	samoorganiziranje mladih“ - „Volontiranje može dovesti do zaposlenja“ Obilježavanje važnih datuma: - Dan otvorenih vrata udruga - Međunarodni dan volontera - Svjetski dan stanovništva Ostalo: - Anketiranja građana o temi aktivnog građanstva - Snimanje videa za predstavljanje Savjeta mladih Grada Valpova - Sajam udruga
Kultura i mladi	Radionice/edukacije: - Kultura i mladi - Povijest Grada Valpova (dvorac, perivoj, crkve, kula,...) - Kulturne raznolikosti Obilježavanje važnih datuma: - Svjetski dan umjetnosti - Svjetski dan plesa - Svjetski dan kulturne raznolikosti za dijalog i razvoj Ostalo: - Izložbe lokalnih (mladih) umjetnika - Odlazak na kulu - Odlazak u muzej Valpovštine - Likovni natječaj na temu „Valpovački dvorac“ - Večer mladih pjesnika s područja Valpova - Kviz na temu povijesti Grada Valpova - Glazbeni kviz - Promocija Reunited festivala u organizaciji Udruge Revolucija
Slobodno vrijeme mladih	Sportske aktivnosti: - Turnir u graničaru - Turnir u badmintonu - Biciklijada - Utrka na rolama - Brzo hodanje

	Kreativne radionice: - Izrada čestitki i ukrasa povodom blagdana (Uskrs, Božić, Valentinovo) - Izrada recikliranog papira - Izrada recikliranih predmeta (vrećice za šoping od starih majica, narukvice od plastičnih čaša i boca,...) - Radionice kreativnog pisanja Ostalo: - Filmske večeri - Koncerti mladih lokalnih bendova - Klub knjige - Večer društvenih igara
--	--

~ 41 ~

Udruga Karašicka Republika
Adresa: Radnička 14, 31551 Belišće
Kontakt: karasicka.republika@gmail.com
www.karasicka-republika.hr

Ovaj Program izdan je u sklopu projekta "Društveni centar Valpovo".
Nositelj projekta je Udruga "Karašicka Republika" s partnerima:

Izdavanje ovog Programa omogućeno je zahvaljujući sredstvima Europskog socijalnog fonda.
Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.
Sadržaj ovog Programa isključiva je odgovornost udruge "Karašicka Republika" i ne odražava nužno
stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Više informacija o fondovima EU:
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
www.strukturnifondovi.hr